

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

19 mei 2005

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

Vlaamse vinger aan de Europese pols

Overzicht van voor Vlaanderen belangrijke EU-dossiers in 2005

Januari 2005

GEDACHTEWISSELING

over de prioriteiten van het Luxemburgse EU-voorzitterschap

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Luc Van den Brande**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Jaak Gabriels, mevrouw Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Bart Caron, Jan Roegiers.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey;

de heren Louis Bril, Jean-Marie Dedecker, Marc van den Abeelen;

de heren Kurt De Loor, Jacky Maes, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:

51 (2004-2005)

- Nr. 1: Verslag van de Vlaamse Regering
- Nrs. 2 tot 6: Verslagen over gedachtewisselingen

INHOUD

	Blz.
1. Inleidende uiteenzetting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme.....	4
2. Bespreking: tussenkomsten van de leden en replieken van de minister	7
 Bijlage: De prioriteiten van het Luxemburgse EU-Voorzitterschap voor de eerste jaarhelft van 2005 vanuit Vlaams perspectief en verwerkt in een geactualiseerde versie van de “Vlaamse vinger aan de Europese pols”	 11

DAMES EN HEREN,

In het kader van de behandeling van het zesmaandelijks “Vlaamse vinger aan de Europese pols”-verslag van de Vlaamse Regering, vond op dinsdag 8 maart 2005 in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme een gedachtewisseling plaats met minister Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme. Als basis voor de bespreking werd het door de minister ter beschikking gestelde document “De prioriteiten van het Luxemburgse EU Voorzitterschap voor de eerste jaarhelft van 2005 vanuit Vlaams perspectief en verwerkt in een geactualiseerde versie van de Vlaamse vinger aan de Europese pols-tabel” gehanteerd (document in bijlage).

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, we bevinden ons op een belangrijk ogenblik. Voor de eerste maal wordt de afspraak om op geregelde tijdstippen in het Vlaams Parlement het Europees beleid te bespreken ten uitvoer gelegd. We moeten een band tussen Vlaanderen en Europa scheppen. Het gaat hier om een terrein dat we, en daarmee bedoel ik zowel het Vlaams Parlement als de Vlaamse Regering, zelf zullen moeten veroveren. We zullen hiervoor een maatschappelijk draagvlak moeten creëren.

Wat het Vlaams beleid ten aanzien van het Europees niveau en het Europees gebeuren betreft, hebben we in grote lijnen drie zaken voor ogen. We willen een Vlaams-Europees bureau oprichten. Dit bureau moet Vlaanderen binnen de Europese instellingen actief en proactief maken, dossiers ab ovo opvolgen en voor een goede doorstroming in twee richtingen zorgen. Op die manier willen we het hele maatschappelijk en sociaal-economisch veld in Vlaanderen bij het Europese debat betrekken. Indien we willen weten wat er op ons afkomt, moeten we dit alles proactief opvolgen.

Ook voor het Vlaams Parlement komt het erop aan niet meer, zoals in het verleden soms het geval was, “overvallen” te worden door Europese wet-

geving. Zodra we de in de Europese Grondwet voorziene subsidiariteitstoets kunnen uitoefenen, beschikken we telkens over een luttele zes weken om na te gaan of een ontwerp van Europese wetgeving al dan niet strijdig is met het subsidiariteitsbeginsel. Indien we ons hier, ruim van te voren, niet grondig op voorbereiden, zullen we denkkelijk meestal te laat zijn.

Het Vlaams Parlement moet zich actief opstellen in deze. Indien het daartoe niet over meer middelen en mensen kan beschikken dan nu het geval is, zal het Vlaams Parlement naar alle waarschijnlijkheid niet in staat blijken om alles wat vanuit Europa op ons afkomt te beoordelen. Over de toekomstige taken van het Vlaams Parlement wil ik me, als lid van de uitvoerende macht, verder evidenterwijze niet uitspreken. Indien het Vlaams Parlement een belangrijke rol in de Europese eenwording wil spelen, zal het die handschoen hoe dan ook zelf moeten opnemen.

De Vlaamse Regering van haar kant, zal maandelijks in een update trachten te voorzien van de Europese dossiers die Vlaanderen direct raken. Ik heb dit project de titel “De Vlaamse vinger aan de Europese pols” gegeven. Maandelijks mededelingen moeten de Vlaamse Regering in staat stellen om zich op Europees vlak een stuk actiever op te stellen. We bevinden ons momenteel evenwel nog in de opstartfase. We moeten terzake nog de nodige kennis en ervaring opdoen en de juiste attitude aankweken. Vanuit de speciale positie die we binnen de federale entiteit bekleden, is de Vlaamse Regering er tot op heden trouwens wel degelijk al in geslaagd om met betrekking tot belangrijke dossiers – zoals daar zijn de Bolkesteinrichtlijn en de discussie over de financiering van de Unie – een standpunt in te nemen dat nadien zo goed als onverkort het Belgische standpunt is geworden.

Om de zes maanden brengt de Vlaamse Regering hierover verslag uit aan het Vlaams Parlement. Ik ben trouwens blij dat dit verslag een officieel parlementair stuk is geworden. Zonder al te veel in detail te treden, zou ik een aantal dossiers willen toelichten. Ik neem aan dat elk lid van deze commissie het volledige verslag op eigen krachten kan doornemen.

Het voorliggende document werd bij de start van het Luxemburgse EU-voorzitterschap opgesteld. Als voorzitter van de EU heeft de Luxemburgse regering drie topdossiers te behandelen, namelijk

de herziening van de Lissabon-proces, de hervorming van het Groei- en Stabiliteitspact en het tot stand brengen van een politiek akkoord over de financiële vooruitzichten voor de periode 2007-2013. Er staan natuurlijk nog andere belangrijke dossiers op de agenda, zoals de Europese Grondwet, de trans-Atlantische relaties en de onderhandelingen met de kandidaat-lidstaten. Bij dat laatste gaat het, weliswaar in verschillende gradaties, over Kroatië, Roemenië, Bulgarije, Turkije en Macedonië.

Wat de Europese Grondwet betreft, ligt de bal momenteel duidelijk in het kamp van de diverse lidstaten. De toetredingsonderhandelingen met Kroatië zouden op 17 maart 2005 aanvangen. De ondertekening van de verdragen over de toetreding van Roemenië en Bulgarije zal in principe op 25 april 2005 plaatsvinden. Ik neem aan dat die laatste datum niet meer zal wijzigen. Beide landen zullen dus hoogstwaarschijnlijk in 2007 tot de EU toetreden. De toetredingsonderhandelingen met Turkije kunnen op 3 oktober 2005 van start gaan. Inzake Macedonië beschikt de Europese Commissie nog niet over een concreet voorstel.

Ik kom dan tot een aantal specifieke dossiers die voor Vlaanderen belangrijk zijn. Bij het opmaken van de voorliggende nota heb ik evidentierwijze nog geen rekening kunnen houden met de aller-recentste evoluties. Blijkbaar hebben Frankrijk en Duitsland de ontwerprichtlijn-Bolkestein definitief naar de prullenmand verwezen. Hieraan is uiteraard een hele discussie voorafgegaan, ook op het niveau van de Vlaamse Regering. Ik heb het standpunt van de Vlaamse Regering in het verleden reeds toegelicht in het parlement. Nu de Bolkesteinrichtlijn door een aantal landen is afgeschoten, zal dit Commissievoorstel op korte termijn niet opnieuw ter sprake komen. De vrijmaking van de dienstenmarkt blijft echter hoe dan ook een belangrijk dossier, dat zeker nog terug aan de orde komt.

Het opstellen van de financiële vooruitzichten voor de periode 2007-2013 heeft uiteraard tot een grote discussie tussen de netto-ontvangers en de netto-betalers geleid. De zogenaamde Zuinige Zes (Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Nederland, Oostenrijk en Zweden) willen slechts 1 procent van hun BNI (Bruto Nationaal Inkomen) aan de EU afdragen. Andere landen, waaronder

de nieuwe lidstaten, rekenen dan weer op een zo ruim mogelijk EU-budget.

Het zal allicht niemand verbazen dat ook Wallonië en Vlaanderen het in deze kwestie niet met elkaar eens zijn. In de hoop dat de Belgische regering haar standpunt zou overnemen, heeft de Vlaamse Regering onmiddellijk voor een tussenpositie gekozen. De door de betrokken landen voorgestelde percentages variëren tussen 1 percent en 1,26 percent. De Vlaamse Regering heeft een bijdrage van 1,15 percent voorgesteld. De Belgische regering heeft dit standpunt onder tussen overgenomen. De Vlaamse Regering heeft tevens verklaard dat de EU zich vooral op innovatie, ontwikkeling en het levenslang leren moet concentreren. Wallonië wil de nadruk vooral op de structuur- en de cohesiefondsen leggen. Dit meningsverschil maakt het natuurlijk vrij moeilijk om een standpunt te bepalen. Het Belgisch standpunt mikt alvast op een bijdrage van 1,15 percent. Bovendien vindt de Belgische regering dat eventuele besparingen gelijkmatig moeten worden verdeeld. De structuur- en de cohesiefondsen mogen hierbij niet buiten schot blijven.

De Vlaamse Regering heeft in deze discussie reeds een belangrijke rol gespeeld. Er is evenwel nog geen definitieve beslissing genomen. De omstandigheden zijn trouwens vrij moeilijk. De Luxemburgse regering zou dit dossier tijdens het huidige voorzitterschap moeten afronden. Aangezien in Groot-Brittannië in mei 2005 verkiezingen plaatsvinden, zijn de Britten momenteel niet geneigd om toegevingen te doen. Indien de beslissing wordt uitgesteld, zal ze – rekening houdende met het specifieke EU-begrotingsproces – onder Brits voorzitterschap moeten worden genomen. Dit zou een nieuw probleem kunnen opleveren. In die periode zal in Groot-Brittannië immers mogelijks ook een referendum worden gehouden. Dit referendum zou de discussie over de financiële vooruitzichten opnieuw bemoeilijken.

Bepaalde waarnemers verwachten dat dit dossier aan het loslaten van de strenge norm van het Groei- en Stabiliteitspact zal worden gekoppeld. Op die manier zou een deal met Duitsland, de voortrekker van de hoger vermelde Zuinige Zes, mogelijk worden. In ruil voor het loslaten van die norm zou Duitsland zich bereid kunnen verklaren een iets grotere bijdrage (dan de nu vooropgestelde 1 percent) te betalen. Dit is trouwens steeds het

discours van kanselier Schröder geweest. Door de grote Duitse bijdrage aan de EU creëert de Duitse regering een deficit en haalt ze de Maastricht-norm niet. Een dergelijke koppeling van dossiers zou me dus niet echt verbazen.

Aangezien ze op andere tijdstippen reeds zijn besproken, zal ik de resterende – overigens zeker niet onbelangrijke – dossiers wat sneller overlopen.

De richtlijn met betrekking tot de havendiensten is niet definitief verdwenen. Gewezen Europees Commissaris De Palacio heeft een voorstel uitgewerkt dat vroeg of laat opnieuw ter sprake zal komen. In Vlaanderen ligt de problematiek van de zelfafhandeling natuurlijk nog steeds bijzonder gevoelig.

Over de openbardienstcontracten voor het vervoer langs het spoor, de wegen en de binnenwateren zal ongetwijfeld ook nog een discussie ontstaan. De vraag is of de Europese Commissie ons zal vragen de exclusiviteit van De Lijn open te breken en ook op dit vlak openbare aanbestedingen te hanteren.

Aangezien deze discussies onmiskenbaar een grote en directe impact op het sociaal-economisch en maatschappelijk leven van ons land kunnen hebben, is de in de toekomstige Europese Grondwet voorziene subsidiariteitstoets zeer belangrijk. De Europese Commissie, die toch vaak puur liberaal zo al niet ultraliberaal redeneert, is het immers vaak oneens met de lidstaten, waar over deze onderwerpen dikwijls heel andere ideeën leven.

De verordening chemische stoffen, REACH, komt eveneens aan de orde tijdens het Luxemburgs voorzitterschap. In mei wordt daarover een workshop gehouden. Het Europees Parlement zal zijn eerste lezing van de richtlijn niet voor september beëindigen. De finalisering van dit dossier zal dan ook gebeuren tijdens het Britse voorzitterschap. Voor de specifieke inhoud van het dossier verwijs ik naar minister Peeters.

De Europese Grondwet is in se niet direct een prioriteit van het voorzitterschap. Het is echter wel een heel belangrijk dossier dat tijdens het Luxemburgse voorzitterschap in een acuut stadium komt ten gevolge van een aantal referenda. Het Europees Parlement heeft er al een resolutie over goedgekeurd. In deze commissie is er al een hoorzitting

gehouden. Binnenkort zal het Vlaams Parlement over de Europese Grondwet debatteren en er zich over uitspreken. Voor ons is het belangrijk dat er een binnen-Belgisch samenwerkingsakkoord wordt afgesloten met de federale overheid om de verklaring die België heeft afgelegd (Verklaring 49 inzake de “nationale parlementen”) ook in praktijk om te zetten. Dit betekent dat de deelstaatparlementen de subsidiariteitstoets uitvoeren als het over bevoegdheden van de deelstaten gaat. We mogen niet – zoals al even werd gesuggereerd in een bepaalde denkpiste – aan de federale wetgevende kamers toelaten te bepalen of iets al dan niet in strijd is met het subsidiariteitsbeginsel als het om bijvoorbeeld onderwijs of media (gemeenschapsbevoegdheden) of leefmilieu (gewestbevoegdheid) gaat. Het is dan ook belangrijk dat dit parlement hierin ten volle zijn verantwoordelijkheid zou nemen en zijn toekomstige taak ook effectief zou uitoefenen.

Het Lissabonproces is evenzeer een bijzonder belangrijk dossier. De Vlaamse Regering heeft op 26 november 2004 daarover een standpunt ingenomen. Op 25 februari 2005 hebben we dat standpunt verder verfijnd. De ‘mid-term review’ komt aan bod tijdens de lenteraad van 22 en 23 maart. Dit dossier wordt opgevolgd en gecoördineerd door minister-president Leterme. Het is immers beleidsdomeinoverschrijdend. Het dossier vergt bijzondere zorg en aandacht. Voor wat de inhoud betreft, verwijs ik naar minister-president Leterme.

Door de Belgische toerbeurtregeling voor de eerste jaarhelft 2005 hebben we een Vlaams woordvoerderschap voor Onderwijs en Toerisme in de Europese ministerraden. Wel is het zo dat er tijdens die periode geen Raad voor Toerisme wordt gehouden. Er is wel een Raad Onderwijs. Tevens is er een Vlaams assessorschap voor Gezondheid en Vervoer. Er zullen ook nog twee informele ministeriële bijeenkomsten zijn voor Ruimtelijke Ordening en Ambtenarenzaken.

We hebben op dit ogenblik een te grote achterstand inzake de omzetting en de toepassing van de Europese regelgeving. Voor een groot deel gaat het om een erfenis uit het verleden. Ik confronteer mijn collega-ministers daar elke maand mee. Het parlement heeft daar ook inzage in. Het is zaak om daar gezamenlijk werk van te maken. Er ligt daarbij natuurlijk een overmatige last op

de schouders van minister Peeters, die heel veel en vaak bijzonder moeilijke richtlijnen moet zien om te zetten. Maar niettemin is een inhaaloperatie noodzakelijk. Er zijn 37 inbreukdossiers, wat onaanvaardbaar is. We hebben op de ministerraad ook afgesproken dat ik daarover geregeld overleg pleeg op interkabinettenniveau om ervoor te zorgen dat die zaken effectief worden aangepakt. Het mag niet blijven bij een formele maandelijkse akteneming naar aanleiding van de ministerraad.

2. Bespreking: tussenkomsten van de leden en replieken van de minister

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, net voor het begin van uw uiteenzetting hebt u, evenals de commissievoorzitter, uw ontgoocheling uitgedrukt over het geringe aantal commissieleden dat aanwezig is bij deze bespreking. Dat is natuurlijk volkomen terecht. Zonder de zaak te willen vergoelijken wil ik er toch op wijzen dat dit soort van bespreking geheel nieuw is voor ons. We moeten ons nog een bepaalde routine eigen maken. Laat u dus niet ontmoedigen. Dit soort van debatten hoort wel degelijk met een zekere periodiciteit te worden gevoerd in deze commissie.

Ik feliciteer u met het feit dat u de Europese thema's met een zekere regelmaat op de regering ter sprake brengt om zo tot de nodige afstemming te komen tussen de verschillende betrokken ministers. De regering gaat dan trouwens ook na hoe het overleg het best kan gebeuren met de andere gemeenschappen en gewesten en met de federale overheid. De stapsgewijze inhaaloperatie met betrekking tot de omzetting van Europese regelgeving is zeer zeker nodig. Die achterstand is een schandvlek op ons blazoën.

Het Europees beleid is inderdaad soms ultraliberaal. We vragen ons soms af hoe het mogelijk is dat de lidstaten daar zover in meegaan. Ik hoop met u dat de subsidiariteitstoets en de toepassing daarvan zorgt voor een afzwakking van dit ultraliberale beleid. Op die manier kan via de subsidiariteit meteen ook gezorgd worden voor een portie 'gezond verstand' op sommige domeinen waarop Europa regelgevend wenst op te treden.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister, ik was, naar aanleiding van eerdere vragen dienaangaande, nogal verbaasd over het feit

dat de Vlaamse Regering geen standpunt had ingenomen over het aanvatten van de toetredingsonderhandelingen met Turkije. Ik wil daar nu niet op terugkomen. Wel zou ik willen weten in welke mate de Vlaamse Regering zich buigt over de eventuele toetreding van Bulgarije, Roemenië, Kroatië en een aantal andere landen. Volgt u die zaak specifiek op? Is er een studie over de impact van de toetreding op Vlaanderen? Of bent u veel eerder van mening dat het om een federale aangelegenheid gaat? Stelt u zich mogelijks op het standpunt dat het hier enkel gaat over het geven van groen licht voor het opstarten van toetredingsonderhandelingen, die finaal en ten gronde door de Europese Commissie worden gevoerd?

Mijn tweede vraag gaat over de Europese Grondwet, die inderdaad ongemeen belangrijk is. U hebt daarnet verwezen naar Verklaring 49. Het is logisch dat we eerst absolute duidelijkheid moeten hebben over hoe de subsidiariteitstoets in de praktijk werkt vooraleer we in deze commissie en in het parlement overgaan tot het goedkeuren van het Verdrag betreffende de Europese Grondwet. Zolang hierover geen duidelijkheid bestaat ware het ronduit lichtzinnig van het Vlaams Parlement om dit verdrag goed te keuren.

Een juiste lezing van Verklaring 49 impliceert niet alleen dat we zelf kunnen beslissen of we al dan niet bevoegd zijn. Het betekent ook dat het Vlaams Parlement rechtstreeks alle documenten krijgt toegezonden, zonder dat ze eerst bij de federale overheid terechtkomen, die dan beslist of ze al dan niet aan de deelstaatarlamenten worden overgemaakt. Het impliceert ook dat de twee Belgische stemmen die in het kader van de subsidiariteitstoets kunnen worden uitgebracht, niet worden gesplitst over soms vijf, soms twee, soms zeven kamers (naargelang de behandelde materie). Van zodra twee betrokken kamers in het licht van het subsidiariteitsgegeven bezwaren formuleren, moeten de twee 'Belgische' stemmen beschouwd worden als zijnde uitgebracht.

Mijnheer de minister, wat is uw mening over de non-discriminatieclausule die in de Europese Grondwet is vervat inzake de nationale minderheden? We staan allemaal achter het Vlaams standpunt inzake het Minderhedenverdrag van de Raad van Europa. We moeten opletten dat we via de Europese Grondwet niet een soortgelijke internationale verplichting zouden aangaan, die uiteinde-

lijk dezelfde inhoud zou krijgen als wat we trachten te voorkomen.

In verscheidene landen, zoals Frankrijk en Nederland, wordt een referendum georganiseerd over de Europese Grondwet. In België en Vlaanderen zal dat niet het geval zijn. Onlangs werden we opgeschrikt door een krantenartikel waarin stond dat er al een plan B klaarligt om met een aantal landen, met name Frankrijk, Duitsland, België en Luxemburg, veel verder te gaan indien andere landen zouden afhaken. Binnen de tien jaar zou dan worden overgegaan tot een zeer verregaande integratie. Er zou onder meer een gezamenlijk leger en gezamenlijke ambassades worden opgericht. Als zo'n plan bestaat en wordt gesteund door de Belgische federale regering, moet ook de Vlaamse Regering daarover een standpunt innemen. In hoeverre is daarover met u of met de minister-president overleg gepleegd?

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Poleyn, ik ga er van uit dat er in het parlement voldoende belangstelling bestaat voor deze materie. We moeten inderdaad geleidelijk aan een cultuur tot stand brengen waarbij de Europese aangelegenheden het voorwerp uitmaken van een debat in deze commissie. Het is in elk geval duidelijk dat dit alles wel degelijk continu behoort te worden opgevolgd door de commissieleden.

Mijnheer Van Overmeire, over de kwestie van een aantal toekomstige toetredingen zijn er op Europees vlak een aantal zaken beslist. Met Bulgarije en Roemenië wordt het toetredingsakkoord eind april getekend. Het zal dus ook in werking treden. Vlaanderen heeft met die landen reeds vóór de toetreding bijzondere samenwerkingsverbanden afgesloten. We zetten die ook verder, zij het onder gewijzigde vorm. De contacten blijven goed. Hetzelfde geldt trouwens voor de meeste van de tien lidstaten die reeds op 1 mei 2004 tot de Europese Unie zijn toegetreden.

Wat de nieuwe kandidaat-lidstaten betreft, hebben we vooral contacten met Kroatië. De ambassadeur van Kroatië behartigt heel actief de belangen van haar land. Wel worden de Kroaten geconfronteerd met de eis om ex-generaal Ante Gotovina uit te leveren aan het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag. We hebben dienaangaande al een aantal keren als antwoord gekregen dat hij onvindbaar

is. We hebben daarover zelfs een rapport van een honderdvijftig pagina's gekregen met alle mogelijke acties die het land reeds heeft ondernomen om hem te vatten. Kroatië heeft overigens wel een aantal andere mensen uitgeleverd, en heeft ook aan buitenlandse veiligheidsdiensten gevraagd om in deze zaak met hen samen te werken. Kroatië beweert bij hoog en bij laag dat ze alles doet wat ze kunnen om medewerking te verlenen aan de internationale gemeenschap. Ze maken zich in elk geval sterk dat, mochten ze ex-generaal Gotovina vinden, ze hem ook zullen uitleveren.

Wat de subsidiariteitstoets betreft, hebt u gelijk. We zullen duidelijkheid scheppen. We moeten ervoor zorgen dat er een samenwerkingsakkoord is. Dat is noodzakelijk om het parlement zijn rol te laten spelen. Ik zal er werk van maken. Ik heb trouwens al het initiatief genomen om een ontwerp van samenwerkingsakkoord te laten uitschrijven. Het is een beetje moeilijk om nu reeds te zeggen welk concreet spoor daarbij zal worden gevolgd. Er zijn immers twee tot drie mogelijkheden. België zou zich bijvoorbeeld kunnen onthouden als er geen overeenstemming is tussen de (deelstaat)parlementen. We zouden ook kunnen kiezen voor de 'split vote', alhoewel ik niet denk dat dat in de huidige Europese juridische constellatie mogelijk is. Als een of meerdere parlementen vinden dat de subsidiariteit in het gedrang komt, zou dat hoe dan ook moeten blijken uit het Belgische standpunt. Deze laatste optie lijkt momenteel de meest haalbare.

Er zijn dus verschillende mogelijkheden, ook inzake de manier waarop we zullen samenwerken en de manier waarop we de Europese ontwerp-teksten zullen krijgen. Ik zal proberen om dat zo goed mogelijk uit te werken. Het moet allemaal wel vorm krijgen in een samenwerkingsakkoord met de federale overheid en de andere deelstaten. Wij zijn in heel deze kwestie wel absoluut de voortrekker. De Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest waren nauwelijks geïnteresseerd in Verklaring 49. Als het van hen had afgehangen, was zo'n verklaring er zelfs niet gekomen. Vlaanderen zal voor de totstandkoming van zo'n akkoord dus een voortrekkersrol moeten spelen.

Wat betreft aspecten als de niet-discriminatie en de minderheden wil ik het debat voeren op het ogenblik dat in de commissie en in de plenaire ver-

gadering het debat ten gronde over de Europese Grondwet wordt gevoerd.

Een referendum kan juridisch niet, het kan hoogstens een volksraadpleging zijn. De organisatie daarvan staat echter niet in het regeerakkoord. Ook ik heb in de pers gelezen dat een plan B klaarligt indien sommige lidstaten de grondwet afwijzen. Zo'n plan zou vorm geven aan een Europese kerngroep. Ik weet er niets van, en de minister-president evenmin. Het idee om te werken met concentrische Europese cirkels leeft echter al lang. In die grote ruimte van vrijhandel, vrijheid en veiligheid zouden zich kleinere, hechtere, groepen kunnen vormen. Het is evident dat Vlaanderen in zo'n Europese kerngroep thuishoort – als er al zo'n groep en zo'n plan B zou komen. Dat zou een nieuw verdrag vereisen, en op dat ogenblik zouden het parlement en de regering dan hun rol moeten kunnen spelen. Officieel is zulks op dit ogenblik echter niet aan de orde.

De heer Luc Van den Brande: Ik wil nog een drietal punten aanstippen. Een: de Europese Grondwet is inderdaad niet onmiddellijk een opdracht voor het Luxemburgse voorzitterschap. Dat is momenteel een zaak van de lidstaten. Terzake valt overigens niet te ontkennen dat er nogal uiteenlopende meningen worden verkondigd. Sommigen vinden dat een staat die lid is willen worden van de Europese Unie desalniettemin het recht heeft om de Europese Grondwet af te wijzen. Dat is een radicaal standpunt dat niet echt de coherentie van een Unie – die meer is dan de Gemeenschap van vroeger – ten goede komt.

Twee: er is altijd een tweede zitting mogelijk. Ierland heeft dat op een bepaald ogenblik gedaan. Eventuele speculaties over een mogelijk plan B en hoe dat er zou uitzien, komen in de huidige stand der dingen in wezen dan ook neer op koffiedik kijken. De recente uitbreiding van de EU ging trouwens ook gepaard met het gebruik van dubbele procedures in een aantal Centraal-Europese landen: als het quorum van deelnemers of het quorum van voorstanders bij een referendum niet werd bereikt, kon men nog gebruikmaken van de 'vluchtroute' van een goedkeuring door het parlement.

Drie: als christen-democraat zal ik u niet tegenspreken als u zegt dat premier Juncker, gezien zijn grote ervaring, wel zal slagen in zijn drie grote

uitdagingen. Veel hangt natuurlijk af van hoe de financiële perspectieven voor de periode 2007-2013 eruit zullen zien. In Benelux-verband liggen de meningen van Nederland en België hierover ver uiteen. Nederland verdedigt de norm van 1 percent van het EU-bruto nationaal inkomen (EU-BNI). België daarentegen pleit voor de 1,15- of 1,16-percentsnorm. Als het gehele programma van de Europese Commissie volledig zou worden uitgevoerd – en als overtuigde Europeanen moeten we dat bepleiten – hebben we zelfs 1,24 tot 1,26 percent nodig.

De Vlaamse Regering neemt het standpunt in om 1,15 percent te aanvaarden, maar dan wel op voorwaarde dat de uitgavenposten – die zonder ingreep 1,24 percent zouden vereisen – alle in dezelfde mate zullen verminderen. Daarover bestaat in België tot vandaag geen overeenstemming in het Overlegcomité of tussen de verschillende deelstaten. Het is voor Vlaanderen natuurlijk belangrijk te weten welke middelen zullen worden vrijgemaakt voor de structuurfondsen en de cohesiepolitiek.

De Lissabondoelstellingen moeten we halen, maar dan moet daarvoor wel voldoende geld worden uitgetrokken. Ook de Lissabonstrategie hangt immers samen met de kwestie van de financiële perspectieven. Het is de vraag of we de drie pijlers – de economische, de sociale en de duurzaamheidspijler – in dezelfde mate moeten respecteren. Daarover leven, ook op partijpolitiek vlak, verschillende meningen in ons land. Hierover moet verder overleg worden gevoerd. Er moet een standpunt uit de bus komen dat maximaal rekening houdt met de Vlaamse behoeften.

De heer Karim Van Overmeire: Ik wil het nog even hebben over de twee Belgische stemmen in het kader van de subsidiariteitsprocedure. Het zou goed zijn als het parlement weet hoe die stemmen kunnen worden uitgebracht. Volgens mij kunnen we ze perfect splitsen. In die veronderstelling is het dan de vraag welk parlement die stemmen kan uitbrengen. Volgens mij kunnen dat zowel de kamers van het federaal parlement zijn als de gemeenschaps- en gewestparlementen. Als dat laatste het geval is, kan het Vlaams Parlement, dat zowel een gemeenschaps- als een gewestparlement is, misschien zelfs twee keer zijn stem uitbrengen. We moeten deze piste alleszins onderzoeken. Als het kan, zouden alle Vlaamse partijen daarover

een eensgezind standpunt moeten innemen. Daarover moet duidelijkheid komen vooraleer we naar het federale niveau gaan voor overleg en voor er over de Europese Grondwet wordt gestemd.

De heer Luc Van den Brande: Ik deel die mening. Het is logisch dat we eerst afspreken hoe de subsidiariteitstoets concreet wordt ingevuld. In dat kader is zeker ook een discussie over de stemverhoudingen gepast. De regel dat ieder gewest en iedere gemeenschap één stem heeft, is trouwens ook de regel die in het Overlegcomité wordt gehanteerd. Heel ongebruikelijk is die piste dus niet.

Minister Geert Bourgeois: Dit is inderdaad een belangrijk discussiepunt. Ik heb zowel de administratie als mijn kabinet de opdracht gegeven een ontwerp van samenwerkingsakkoord uit te schrijven. Het gaat hier over nieuw en onontgonnen terrein, en we zullen alle mogelijkheden onderzoeken. Om tot een akkoord te komen, zullen we echter ook de andere betrokkenen moeten zien te overtuigen. Zonder een dergelijk samenwerkingsakkoord dreigt de nieuwe bevoegdheid inzake subsidiariteit die in de Europese Grondwet aan de parlementen wordt toegekend, een hol beginsel te blijven.

Wat de Europese Grondwet betreft, ligt de bal inderdaad in het kamp van de lidstaten. Het Luxemburgse voorzitterschap heeft daar dus inderdaad slechts in beperkte mate greep op. Wat de financiële perspectieven 2007-2013 betreft, wil het noodlot dat Nederland een van de Zuinige Zes is. In Benelux-verband kunnen we hieromtrent dan ook niet tot een eensgezind standpunt komen. Er is binnen België verder ook een tegenstelling tussen het Franstalige en het Vlaamse standpunt hierover. De federale premier en de minister van Buitenlandse Zaken hebben al gesteld dat we gaan voor de 1,15 of 1,16-percentnorm, maar dat dit niet ten koste mag gaan van onderzoek, levenslang leren, doelstelling 2, 'phasing out', enzovoorts. Het is bijzonder moeilijk om, gelet op de tegengestelde belangen, tot één coherent Belgisch standpunt te komen. Wat in wezen nogmaals de – overigens in het Vlaamse regeerakkoord opgenomen – wenselijkheid van een 'split vote' bewijst. Het zou Vlaanderen toestaan om veel actiever te participeren aan de Europese besluitvorming en daardoor een veel grotere rol te spelen op Europees niveau.

Wat Lissabon betreft, gaan we voor de realisatie van de drie pijlers. De minister-president waakt over dit dossier. Er is geen tegenstelling tussen die drie pijlers, want ze zijn complementair. België scoort zeker inzake de activiteitsgraad te laag. Vlaanderen scoort ook niet goed, maar doet het toch beter dan het Franstalige landsgedeelte. We moeten daar als Vlaamse overheid permanent werk van blijven maken.

De heer Luc Van den Brande: Zelfs in de Raad Sociale Zaken is gesteld dat de economische pijler belangrijker is dan de sociale. De drie zijn niet tegengesteld, maar we moeten goed nadenken over de prioriteiten en de zwaartepunten die we dienaangaande leggen.

Minister Geert Bourgeois: Volgens mij zijn ze complementair. We gaan voor meer ondernemerschap én voor een grotere tewerkstelling in dienstverband. Meer ondernemerschap creëert tewerkstelling en welvaart. Meer economische activiteit brengt met zich dat mensen gemakkelijker starter worden. Dit alles draagt bij tot het halen van de Lissabonnorm. Hoe meer het ondernemen erop vooruit gaat en hoe meer mensen een bloeiende onderneming hebben, hoe meer tewerkstelling er kan komen. Die zaken kunnen niet zomaar van elkaar worden gescheiden.

Ook de duurzame ontwikkeling kan een bron van tewerkstelling en nieuwe activiteiten vormen. Maar Vlaanderen moet toch vooral inzetten op innovatie en ontwikkeling. Dat zijn zijn grote troeven. Op dat gebied kunnen en moeten we het verschil maken. Onze klassieke industrie komt immers meer en meer onder druk te staan. De Vlaamse Regering zal die troeven voor 100 percent uitspelen. Ondanks de budgettaire beperkingen zullen daar heel veel middelen voor worden vrijgemaakt. Ook via de realisatie van GIMV-aandelen zal een belangrijk bedrag kunnen worden besteed aan Onderzoek en Ontwikkeling.

De verslaggever,

Luc VAN DEN BRANDE

De voorzitter,

Karim VAN
OVERMEIRE

BIJLAGE

De prioriteiten van het Luxemburgse EU-Voorzitterschap voor de eerste jaarhelft van 2005
vanuit Vlaams perspectief en verwerkt in een geactualiseerde versie
van de “Vlaamse vinger aan de Europese pols”

VLAAMSE REGERING

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

MEDEDELING AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

De prioriteiten van het Luxemburgse EU Voorzitterschap voor de eerste jaarhelft van 2005 vanuit Vlaams perspectief en verwerkt in een geactualiseerde versie van de ‘Vlaamse vinger aan de Europese pols’ tabel

I. HET LUXEMBURGSE VOORZITTERSCHAP

Het Groothertogdom Luxemburg heeft op 1 januari 2005 voor de elfde keer sinds de oprichting van de Europese Gemeenschappen, het Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie op zich genomen. Tot frustratie van sommige andere Lidstaten, heeft het Luxemburgse Voorzitterschap totnogtoe een vrij afwachtende houding aangenomen voor wat betreft zijn prioriteiten en werkprogramma. Misschien is dit wel verstandig, gelet op de gigantische uitdagingen waarvoor het staat.

Dit heeft voornamelijk te maken met drie absolute topdossiers die het zal moeten sturen, nl. de "mid-term" evaluatie en -herziening van het Lissabon-proces, de evaluatie- en eventuele hervorming van het Groei- en Stabiliteitspact en, tenslotte doch niet in het minst, de financiële vooruitzichten 2007-2013. De moeilijkheidsgraad wordt bepaald door het feit dat rond de laatste twee vermelde dossiers grote politieke verdeeldheid heerst binnen de Unie en door het hoge ambitieniveau van het Voorzitterschap, nl. het bereiken van een politiek akkoord over de financiële vooruitzichten in juni 2005 en het bereiken van een akkoord (onder de vorm van een resolutie van de Europese Raad) over het Groei- en Stabiliteitspact tijdens de voorjaarsbijeenkomst. Bovendien zal het Luxemburgse Voorzitterschap, geconfronteerd met de vloedgolframp in Zuidoost Azië, een sturende rol moeten spelen in de coördinatie van de hulpinspanningen van de EU-landen aan de noodlijdende landen en in afstemming met de derde landen en de VN. Daarnaast zal ook de samenwerking tussen Europa en de Verenigde Staten, n.a.v. het bezoek van President Bush aan Europa, en de goedkeuring van de Europese Grondwet, de aandacht van het Voorzitterschap opeisen.

De doelstelling van het **Lissabon-proces** is om de Europese Unie de middelen te verschaffen om tegen 2010 uit te groeien tot een op kennis gebaseerde maatschappij met een concurrentiele economie die aan de sociale en milieu-verwachtingen van haar burgers tegemoet kan komen. Op de Europese Raad van 22 en 23 maart 2005 (Voorjaarstop) zal het Luxemburgse Voorzitterschap een tussentijdse evaluatie van dit proces houden gebaseerd op een oriënterend verslag van de Europese Commissie. De uitdaging zal er voornamelijk in bestaan de Lissabon strategie nieuw leven in te blazen en opnieuw te lanceren rond de drie pijlers ervan (economisch, sociaal en leefmilieu) door een beperkt aantal prioriteiten te identificeren. Een

vermeldenswaardig initiatief in verband met de tussentijdse evaluatie van het Lissabon-proces, is het Europees Pact voor Jongeren dat door het Luxemburgse Voorzitterschap ter discussie is geagendeerd op de Raad van 21 februari 2005 en dat is bedoeld als bijdrage aan de volledige integratie van jongeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

Ook een vereenvoudiging van het beheer van het ganse Lissabon-proces staat op het programma voor de Voorjaarsstop.

Het **Groei- en Stabiliteitspact** dat binnen het Eurogebied de budgettaire discipline moet verzekeren en waarin de procedures voor naleving van begrotingsnormen worden vastgelegd, zou eveneens op de Voorjaarsstop moeten worden herzien. Aangezien Frankrijk en Duitsland de afgelopen jaren begrotingen hebben ingediend die de Europese begrotingsregels overtraden doch hiervoor niet werden gesanctioneerd, en daarmee enkele zwakheden van het Pact werden blootgelegd, is de noodzaak gerezen om de begrotingsregels van het Groei- en Stabiliteitspact te wijzigen (verzachten). De Europese Commissie heeft, na een belangrijke politieke nederlaag te hebben geleden toen de Raad eind 2003 weigerde Frankrijk en Duitsland te sanctioneren, hiervoor reeds in september 2004, noodgedwongen, voorstellen gedaan en het Luxemburgse Voorzitterschap wil over dit cruciale dossier, dat vooruitgang in andere dossiers dreigt te hypothekeren, in maart 2005 een akkoord bereiken op het niveau van de Staats- en Regeringsleiders, niet in het minst met het oog op een mogelijke doorbraak in het dossier van de financiële perspectieven van de Unie voor de periode 2007-2013.

Luxemburg acht het ook absoluut noodzakelijk om in juni 2005 een akkoord te bereiken over de **financiële vooruitzichten 2007-2013** omdat alleen dan, enerzijds, de verschillende wetgevende instrumenten (bvb. de Verordeningen inzake de Structuurfondsen) tegen eind 2005 kunnen worden aangenomen en, anderzijds, in de loop van 2006 de onontbeerlijke voorbereidingen kunnen plaats grijpen omdat de nieuwe generatie communautaire programma's daadwerkelijk vanaf 2007 van start kunnen gaan (voor de implementatie van bv. de Verordeningen inzake de structuurfondsen moet met tenminste één jaar gerekend worden). Aangezien de Europese Raad van december 2004 er zelfs niet over eens geraakte een aantal principes voorop te stellen, is het maar de vraag of het Luxemburgse Voorzitterschap erin zal slagen om in zo een kort tijdsbestek de brede kloof te dichten tussen de standpunten van nettobetalers aan de Unie en de netto-ontvangers van de Unie. De kansen op succes van deze belangrijke opdracht zullen enerzijds afhangen van hoe zwaar de tijdsfactor reeds begint door te wegen (waarbij de tijdsdruk in het algemeen geacht wordt in het voordeel van de nettobetalers en in het nadeel van de ontvangers te spelen), en anderzijds van de verwachting wanneer er dan wel een akkoord kan komen en van de inschatting van de consequenties indien er geen akkoord is tegen eind 2006 (waarbij het Europees Parlement een niet onbelangrijke rol zal spelen). Ook een determinerende rol zullen de resultaten spelen van de besprekingen over het Stabiliteitspact (waardoor Duitsland en Frankrijk over de streep getrokken kunnen worden, zie ook hieronder) alsook het tijdstip en de uitslag van de verkiezingen in Groot-Brittannië.

Het hoeft geen betoog dat voor deze uitdagingen veel stuurmanskunst en autoriteit van het Luxemburgse Voorzitterschap nodig zal zijn. Deze troeven worden alleszins Luxemburgs Eerste Minister Jean-Claude Juncker toegedicht aangezien hij kan bogen op een jarenlange ervaring als minister en, sinds 1995, als premier van het Groothertogdom, wat van hem de meest ervaren politicus in de Raad maakt. Bovendien heeft Luxemburg als kleine Lidstaat in de meeste grote dossiers geen uitgesproken standpunten en geniet Premier Juncker – mede gebaseerd op zijn verleden als minister van Financiën - een spijkerharde reputatie als voorzitter van de Eurogroep.

Het staatsmanschap en de reputatie van Premier Juncker zullen ook van pas komen tijdens het bezoek van Amerikaans President Bush aan de NAVO en de Europese instellingen op 22 februari 2005. Het Voorzitterschap plant die dag een bijeenkomst met de Staatshoofden en Regeringsleiders van de Vijfentwintig.

Nadat het politieke lont uit het kruitvat is getrokken door de Europese Raad van december 2004, die formeel het licht op groen zette voor het aangaan van toetredingsonderhandelingen met **Turkije** vanaf 3 oktober 2005, zal het Luxemburgse Voorzitterschap daarentegen in principe van een rustpauze kunnen genieten in dit belangrijke dossier. Het vaststellen van de gedetailleerde kalender voor de onderhandelingen zou immers pas in het tweede semester, onder Brits Voorzitterschap, gebeuren. (Een overzicht van de belangrijkste conclusies van de Europese Raad van 16-17 december 2004 wordt als bijlage 1 opgenomen.)

Ook zal het Luxemburgse Voorzitterschap normaliter de oogst mogen binnenhalen van de toetredingsonderhandelingen met **Roemenië en Bulgarije**, waarmee - behoudens onverwacht negatief advies van het Europees Parlement - in de marge van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (RAZEB) van 25 en 26 april, voor de beide landen het toetredingsverdrag zal worden ondertekend.

Voorts zullen op 17 maart de toetredingsonderhandelingen met **Kroatië** van start gaan, conform de beslissing van de Europese Raad van december 2004. Het meest kritische hierbij, waarop het Voorzitterschap nauwlettend zal toezien, is de samenwerking die het kandidaat-land biedt aan het Internationale Strafgerechtshof voor ex-Joegoslavië. Ook zal worden uitgekeken naar de voorstellen van de Commissie m.b.t. de aanvraag tot toetreding van **FYROM** (former Yugoslav Republic of Macedonia).

2005 zal ook een belangrijk jaar worden voor **de ratificatie van het Europese Grondwettelijke Verdrag**. De meeste van de 25 Lidstaten hebben voorgenomen om dit Verdrag in de loop van 2005 te ratificeren en een groot aantal daarvan plannen daaromtrent eveneens een bevraging van de bevolking. Zowel het Luxemburgse als het Britse Voorzitterschap zullen de diverse nationale ratificatieprocedures van dichtbij dienen te volgen om er de resultaten van te analyseren en te evalueren.

Tenslotte zal het Luxemburgse Voorzitterschap een geschikte formule moeten trachten voor te stellen om de Raad een "juiste" beslissing te laten nemen in verband met het verlenen van een speciaal statuut aan bepaalde **regionale talen** (zoals het Catalaans), waartoe Spanje een verzoek heeft ingediend op de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 13 december 2004.

II. 'VLAAMSE VINGER AAN DE EUROPESE POLS'-TABEL

Het Luxemburgse Voorzitterschap heeft onlangs een overzicht gegeven van de onderwerpen die het op de agenda wil plaatsen, met variërende graad van ambitieniveau. Dit thematische overzicht gekoppeld aan informatie die bij de Europese Commissie werd opgetekend en aangevuld met meer punctuele informatie over de verschillende beleidsdomeinen, werd verwerkt in de geactualiseerde versie van bijgaande "Vlaamse vinger aan de Europese pols"-tabel (bijlage 2), die volgens het systeem van de 'rollende agenda' en in dalende volgorde van evolutie van het dossier per beleidsdomein een exhaustieve lijst geeft van EU-dossiers waarbij Vlaanderen betrokken is. Deze geactualiseerde versie van de tabel werd zoals gewoonlijk opgesteld in nauwe samenwerking met de Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU en in

overleg met alle Vlaamse departementen. Het is één van de instrumenten om te komen tot een meer pro-actief Vlaams EU-beleid.

Uit deze tabel worden hieronder enkele sector- of belangen sfeer-overstijgende dossiers gefilterd, die ook reeds hierboven werden aangehaald en die prioritaire aandacht van het Vlaamse beleid vragen.

III. PRIORITAIRE, REGELGEVENDE DOSSIERS VOOR VLAANDEREN

1. Het ontwerp van Richtlijn betreffende diensten op de interne markt (de zgn. Dienstenrichtlijn)

Dit voorstel van richtlijn heeft tot doel alle administratieve en regelgevende belemmeringen op te heffen die momenteel het presteren van diensten in andere lidstaten dan de eigen lidstaat bemoeilijken. Daartoe wordt o.m. het oorsprongslandprincipe ingevoerd, dat stelt dat een dienst-verrichter die overeenkomstig de regelgeving van zijn eigen land economische diensten mag aanbieden in dat land van oorsprong, dit eveneens en volgens dezelfde voorwaarden mag doen in alle andere lidstaten van de Unie. Ook de administratieve vereenvoudiging en samenwerking tussen de lidstaten maakt een belangrijk onderdeel uit van dit ontwerp van richtlijn.

Met verwijzing naar de reeds bekende elementen, vond op de jongste Raad Concurrentievermogen van 26 en 27 november een eerste echt politiek debat op ministerieel niveau plaats. België vertolkte er het kort tevoren en moeizaam afgestemde standpunt en constateerde op de bijeenkomst dat het met zijn houding zeker niet geïsoleerd stond. Dit politieke debat was echter het startschot voor verdere gedetailleerde technische besprekingen in de Raadswerkgroep. Een eerste vergadering vond inmiddels plaats op 12 december 2004. Heel wat delegaties herhaalden er hun bezwaren doch met meer zin voor detail dan op de Raad van eind november 2004. Het Luxemburgse Voorzitterschap heeft op 7 januari 2005 en met het oog op de eerste Raadswerkgroep Concurrentievermogen en Groei van 25 januari 2005, een geconsolideerde tekst verspreid met daarin opgenomen het basisvoorstel en achteraf aangebrachte verduidelijkingen van de Commissie. Het Luxemburgs Voorzitterschap heeft te kennen gegeven dat het wenst dat de verdere besprekingen van dit voorstel van Richtlijn op basis van deze tekst zouden verlopen.

Onder het Luxemburgse Voorzitterschap zijn vier vergaderingen van de Raadswerkgroep gepland tijdens de maanden januari tot en met maart. Het Voorzitterschap wenst er de hoofdstukken) “vestiging” en “administratieve samenwerking” verder uit te diepen. Uitgekeken wordt ook naar het advies van het Europees Parlement, dat wordt verwacht in maart 2005, om in functie van de inhoud ervan de verdere Raadswerkzaamheden te oriënteren.

Vermeldenswaard in dit verband is ook dat de Europese Commissie voor mei 2005 een Mededeling heeft aangekondigd rond Sociale Diensten van Algemeen Belang en Gezondheidsdiensten. Dit in opvolging van haar Groenboek en Witboek rond diensten van algemeen belang. België, met een grote inbreng van Vlaanderen, heeft onlangs na enigszins moeizame onderhandelingen op federaal niveau, een schriftelijke, ambtelijke bijdrage geleverd aan de voorbereiding van deze Mededeling doch verwacht wordt dat dit dossier in de aanloop naar voormelde Mededeling in de politieke belangstelling zal blijven staan. Ook het aanverwante dossier van de Diensten van Algemeen Economisch Belang, waarvoor de Commissie vorig jaar reeds een ontwerp van regelgevend pakket heeft voorgesteld op basis

van rechtspraak van het Europees Hof van Justitie, zal de komende maanden ongetwijfeld door de Commissie worden opgerakeld en kan dus opnieuw het voorwerp worden van intensieve intra-Belgische discussie en onderhandeling.

2. De financiële vooruitzichten van de Unie voor de periode 2007-2013

Voor de periode na 2006 moet een nieuw financieel kader voor de Europese Unie worden vastgesteld waarin plafonds zijn opgenomen voor de uitgaven binnen de verschillende rubrieken van de begrotingen binnen die periode (m.n. landbouw, cohesiebeleid, intern en extern beleid, administratie, reserves, pre-toetredingssteun, uitbreiding). De voorstellen die de Europese Commissie hieromtrent heeft gedaan zijn voorstellen voor uitgaven zoals zij deze meent te kunnen afleiden uit de beleidsdoelstellingen van de Unie geformuleerd door de lidstaten (nl. door de Staats- en Regeringsleiders o.a. in Lissabon en Göteborg maar ook tijdens andere Europese Raden). Een aantal lidstaten, voornamelijk netto-betalers aan de EU, dringen echter aan op budgettaire terughoudendheid en eisen dat het algemene uitgavenplafond van de Unie niet substantieel groeit t.o.v. de periode 2000-2006. De netto-ontvangers van de Unie, en zeker de recent toegetreden lidstaten, wensen daarentegen om evidente redenen dat budgettaire terughoudendheid geen determinerende rol zou spelen bij de opmaak van de financiële perspectieven voor de periode 2007-2013.

Het Luxemburgse Voorzitterschap heeft de weinig benijdenswaardige opdracht om te trachten de onderhandelingen in dit cruciale dossier af te ronden tegen juni 2005. Tijdens een informeel gesprek op de Permanente Vertegenwoordiging en waar de gedachten de vrije loop werden gelaten, lieten vertegenwoordigers van het Voorzitterschap zich uit over waar zij denken dat de onderhandelingen uiteindelijk zullen uitmonden. Er was sprake van 1,07% EU-BNI op het niveau van de vastleggingen, waarbij 2/3 van de besparingsinspanning zou moeten geleverd worden door de rubrieken 1a (Lissabon) en 1b (cohesie) met een 50/50 verdeling en 1/3 op de rubrieken 3 en 4. Er zijn ook geruchten opgevangen dat het Luxemburgse Voorzitterschap er aan denkt om – teneinde Duitsland (doch ook Frankrijk) over de streep te trekken – een koppeling te maken met de hervormingsvoorstellen over het Stabiliteitspact aangezien net Duitsland zijn ‘krenterige’ positie t.a.v. de financiële vooruitzichten van de Unie verantwoordde door haar begrotingstekorten en de druk die net door het Stabiliteitspact wordt opgelegd om onder het 3%-plafond van Maastricht te komen en te blijven. Tijdens zijn voorjaarsbijeenkomst in maart 2005 zou de Raad tot een akkoord moeten komen over een hervormd Groei- en Stabiliteitspact.

De tijdsfactor zal tijdens de Luxemburgse en Britse Voorzitterschappen een zeer belangrijke rol spelen. Het Luxemburgse Voorzitterschap is namelijk in grote mate afhankelijk van de datum van de Britse verkiezingen, die vermoedelijk in mei zullen doorgaan. Tot dan moet er in dit dossier zeker op geen soepelheid worden gerekend vanwege de Britten. Dit betekent echter dat het Voorzitterschap slechts enkele weken zal resten om een doorbraak te forceren die misschien niet zal kunnen worden bereikt onder het daaropvolgende Britse Voorzitterschap. Aangezien de Britten in de tweede helft van 2005 in eigen land ook het referendum over de Europese Grondwet tot een goed einde moeten zien te brengen, wordt immers verwacht dat ze zich in dat opzicht ook geen al te grote soepelheid m.b.t. de financiële perspectieven zullen kunnen veroorloven. De tijdsdruk speelt echter niet alleen voor de EU-Voorzitterschappen maar ook voor zowel de groep van netto-betalers als de groep van netto-ontvangers. Indien er namelijk geen inter-institutioneel akkoord zou kunnen worden bereikt voor eind 2005 dreigt de Unie vanaf 1 januari 2007 te moeten terugvallen op een financiering met “voorlopige twaalfden” wat eerder in het nadeel zou spelen van die landen die wensen dat er een maximaal uitgavenplafond komt voor de periode 2007-2013. Maar er weze ook opgemerkt dat onder zo’n mogelijk regime van ‘voorlopige twaalfden’, het Europees Parlement een veel sterkere rol

krijgt toebedeeld dan momenteel bij de opmaak van de financiële perspectieven eigenlijk het geval is. Aangezien het ambitieuze EP eerder voorstander is van een maximaal uitgavenplafond, zou dit dreigende scenario, dat op het eerste zicht gunstig is voor de netto-betalers, deze groep van landen dan toch ook enige angst moeten inboezemen. Verwacht wordt dan ook dat voor eind 2005 beide groepen naar elkaar zullen toegroeien en desnoods op de valreep doch in eenieders belang eerst een politiek en vervolgens een inter-institutioneel akkoord zullen sluiten.

Het is de bedoeling van het Luxemburgse Voorzitterschap om gedurende de eerste twee maanden een aantal inhoudelijke thema's die onder het Nederlandse Voorzitterschap niet meer (voldoende) behandeld konden worden, verder uit te diepen en waar mogelijk hierover consensus te bereiken. Daarbij zal de nadruk liggen op verheldering van de Commissie-voorstellen. De vergaderingen zullen een meer besloten karakter krijgen: niet langer in een ad hoc Raadswerkgroep, maar in een groep "Vrienden van het Voorzitterschap" (zonder vertaling van de documenten).

Parallel hiermee zal het Voorzitterschap tijdens de RAZEB-bijeenkomsten van 31 januari en 21 februari oriënterende debatten houden over de algemene en dus ook vooral politiek gevoelige 'issues' in verband met de rubrieken 1b (Cohesiebeleid) en 1a (Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid), zijnde de uitgavenrubrieken waarover de grootste discussies worden gevoerd. De resultaten hiervan zullen worden verwerkt in een "onderhandelingsdoos", die vanaf de Voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad het onderwerp zal uitmaken van de echte onderhandelingen. Deze onderhandelingsdoos zal opgevat worden als voorafspiegeling van het mogelijke politieke akkoord (van juni): 'issues' waarover geen consensus bestaat worden tussen haakjes geplaatst en er wordt naar gestreefd het aantal haakjes gaandeweg te verminderen.

Wat specifiek het cohesiebeleid betreft, zal onder het Luxemburgse Voorzitterschap de artikelsgewijze bespreking van de ontwerpverordening houdende de algemene bepalingen van de Structuurfondsen zijn beslag krijgen. Tijdens het Nederlandse Voorzitterschap werd dit voorbereid door uitvoerige besprekingen gewijd aan de belangrijkste thema's (met name strategische planning, programmering, financieel beheer, controle) in werden de ontwerpverordeningen houdende specifieke bepalingen in verband met het EFRO en het ESF artikelsgewijs besproken. Het Voorzitterschap wenst tegen juni over ieder van deze ontwerpverordeningen een politiek akkoord te bereiken, parallel met het akkoord over het globale financiële kader, opdat de programmering tijdig kan aangevat worden.

Daarnaast zal de bespreking verder gezet worden over de panoplie van EU-steunprogramma's voor de periode 2007-2013 die het onderwerp uitmaken van de verschillende rubrieken in de financiële vooruitzichten en die in de diverse Raadsformaties aan bod zullen komen.

3. Richtlijn havendiensten

België en het Europees Parlement zaten vorig jaar op dezelfde lijn in het verwerpen van de eerste versie van deze Richtlijn, indien de tekst niet op drie fundamentele punten werd aangepast met name vergunningsplicht, zelfafhandeling en beloodsing. Mede door het samenspel tussen het Parlement en de Belgische delegatie (die immers geïsoleerd stond met zijn afwijzende houding binnen de Raad) werd de Richtlijn in de conciliatie-procedure op de valreep gekelderd. Er was even hoop dat de Commissie zou afzien van het indienen van een nieuwe Richtlijn, doch midden oktober 2004 werd door voormalig Vervoerscommissaris De

Palacio een nieuwe tekst voorgesteld die door het College van Commissarissen werd aangenomen.

Dit nieuwe voorstel bevat zeker verbeteringen ten opzichte van het eerste Commissievoorstel en zelfs ten opzichte van het Gemeenschappelijk Standpunt van de Raad van juni 2002. Toch blijft er nog een pijnpunt rond de zelfafhandeling, waar de mogelijkheid blijft bestaan van het inzetten door reders van eigen “vliegende brigades” te land, die van de ene naar de andere haven waar de schepen aanleggen zouden trekken voor het laden en/of lossen van de schepen. Dit blijft in havenvakbondsmiddens voor beroering zorgen.

Tijdens de jongste Vervoersraad van 9 en 10 december werd de herwerkte Richtlijn voorgesteld door de nieuwe Commissaris Barrot en hebben diverse delegaties - ook sommige die vorig jaar hadden ingestemd, zoals het Verenigd Koninkrijk - nogal wat scepsis geuit, met name over de opportuniteit van het op tafel leggen van een nieuw voorstel zo kort na het mislukken van de besprekingen met Raad en vooral EP rond het eerste voorstel. Opvallend was echter dat de Ministers van de nieuwe Lidstaten zich gedeisd hielden, wat niet in de lijn der verwachtingen lag vooral met betrekking tot Polen met zijn sterke syndicale traditie in de havens. Het hoeft geen betoog dat Vlaanderen en België geen voorstanders zijn van een snelle behandeling van dit nieuwe voorstel van Havenrichtlijn.

Het Luxemburgse Voorzitterschap zal dit dossier in (artikelsgewijze) behandeling nemen in de Raadswerkgroep Maritieme zaken, hoewel er geen sprake is van overhaasting. Voor de Raad van juni 2005 plant het Voorzitterschap een oriënterend debat.

4. Verwachte herlancering en nieuw ontwerp van verordening betreffende de gunning van openbare dienstcontracten op het gebied van het personenvervoer per spoor, over de weg (en over de binnenwateren)

Dit is een dossier dat reeds ettelijke jaren een slapend bestaan heeft gekend. Het initiële voorstel van de Commissie dateert van september 2000, waarna de Commissie op 21/02/2002 een gewijzigd voorstel indiende, rekening houdend met het advies dat het Europees Parlement in eerste lezing uitbracht op 14 november 2001.

Ten gronde voorzag het voorstel in de introductie van de verplichting dat voortaan openbare dienstcontracten voor het personenvervoer via een openbare aanbesteding gegund zouden moeten worden en alleen nog in een zeer beperkt aantal gevallen via onderhandse gunning rechtstreeks toegewezen zouden kunnen worden. Zowel het spoorvervoer als het vervoer over de weg (bus- en tramvervoer) en de binnenwateren werd er door gevat.

Dit voorstel lag bijzonder gevoelig omdat het de mogelijkheid zou ontnemen aan bv. de Vlaamse Regering om de exploitatie van het openbaar busvervoer rechtstreeks te gunnen aan de Vlaamse Vervoersmaatschappij op basis van de decretaal vastgelegde beheersopdracht en haar zou verplichten om deze publieke dienst via een Europese openbare aanbesteding te gunnen, waarbij De Lijn dan gereduceerd zou worden tot één van de spelers in het overigens sterk geconcentreerde, Europese landschap dat slechts enkele grote, commerciële operatoren kent.

Met het oog op het politieke debat in de Raad van maart 2002 en van de werkzaamheden van de Raadswerkgroep onder Spaanse VZP (1e semester 2002) namen Vlaanderen en België een technisch sterk onderbouwde, afwijzende houding aan. Doch ook andere Lidstaten stelden zich

zeer kritisch op. Ondermeer door het besef dat onmogelijk een politiek akkoord kon worden bereikt, staakte het Spaanse Voorzitterschap in mei 2002, na maanden van intensieve werkzaamheden, plots alle activiteiten in verband met dit dossier. Sindsdien heeft geen enkel van de vijf daaropvolgende Voorzitterschappen het aangedurfd om dit heikele dossier in zijn prioriteitenlijst op te nemen of bewees het er – zoals Nederland – enkel lippendienst aan door het officieel in de agenda op te nemen, maar er uiteindelijk geen enkele bespreking aan te wijden. Op basis van een recent, officieus werkdocument van de Commissie kan er echter van worden uitgegaan dat de Commissie reeds ver is gevorderd met het opstellen van een nieuw, voorstel voor deze richtlijn. De draagwijdte ervan zou echter alvast sterk verschillen met de vorige versie aangezien niet langer het personenvervoer over het water erin zou zijn opgenomen. De Vlaamse vertegenwoordiging bij de Europese Unie zal met veel aandacht volgen of het Luxemburgse Voorzitterschap dit mogelijke, nieuwe tekstvoorstel van de Commissie ook daadwerkelijk een prioritaire behandeling zal wensen te geven. Het dossier staat alvast genoteerd op de agenda van de Raad Transport van 27 en 28 juni 2005, doch van een oriënterend debat zou niet langer sprake zijn enkel nog van een voorstelling door de Commissie. Ook hier zijn Vlaanderen en België uiteraard op basis van hun standpunt van 2002, geen voorstander van een spoedige behandeling van dit voorstel.

5. Verordening Chemische stoffen (REACH)

De REACH (Registratie, Evaluatie en Autorisatie van Chemische stoffen)-Verordening legt aan de producenten en importeurs van chemische stoffen de verplichting op hun geproduceerde of ingevoerde stoffen te registreren (bij een nieuw op te richten Agentschap). Het doel van de registratie is informatie te verkrijgen die de belanghebbenden ('downstream users' en finaal de gebruikers) in staat stelt om risico's in te schatten en geïnformeerde beslissingen te nemen om die risico's te beheersen. Voldoen aan de registratieverplichting is een voorwaarde om de stoffen op de markt te mogen brengen/houden. In een tweede fase voorziet de REACH-ontwerpverordening een proces van evaluatie. Als derde onderdeel bepaalt de ontwerpverordening in welke gevallen een producent, invoerder of 'downstream user' een vergunning moet hebben voor het op de markt brengen of het eigen gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen.

Een eerste grondige lezing van deze ontwerp-Verordening werd afgerond onder Iers voorzitterschap waarbij de knelpunten werden blootgelegd die door de volgende voorzitterschappen dienden te worden aangepakt. De Raad Competitiviteit sprak zich uit over het Brits/Hongaarse voorstel 'one substance, one registration', 'duty of care' en de rol van het Agentschap. De Raad Milieu van haar kant debatteerde over de interactie tussen 'autorisatie' en 'restrictie', 'substitutie' en 'kwaliteitsgarantie'.

Het Nederlandse Voorzitterschap onderzocht in de diepte de Titels met betrekking tot de reikwijdte van de Verordening en de definities (Titel I), de Registratie (Titel II) en de uitwisseling van gegevens door de industrie (Titel III). Parallel aan de sessies van de ad hoc werkgroep, organiseerde het Nederlands Voorzitterschap tevens een Workshop over de verschillende Impact Assessments van REACH en een expertenvergadering om de annexen IV tot IX te analyseren. De Raad Competitiviteit sprak zich uit over drie vraagstukken: de resultaten van de REACH Impact Assessment Workshop, 'One Substance, One Registration' (verplicht delen van info die niet aan de hand van dierproeven werd bekomen, inclusief het delen in de kosten) en de Informatieverplichtingen voor stoffen met lage productievolumes (1-10 ton per jaar). De Raad Milieu boog zich eveneens over drie kwesties: de conclusies van de

Workshop over Impact Assessment van REACH, de verdere opties m.b.t. prioriteitsetting en de problematiek van chemische stoffen in afgewerkte producten.

Het Luxemburgs Voorzitterschap zal zich concentreren op Titel IV (Informatie aan de aanbodzijde), Titel V ('downstream users'), Titel VI (Evaluatie: bevoegde autoriteit, dossier evaluatie, stoffen evaluatie, evaluatie van intermediaire stoffen), Titel VII (Autorisatie: voorwaarden tot het toekennen van autorisaties, autorisaties aan de aanbodzijde) en Titel VIII (Restrictie: restricties op de productie, het in de handel brengen en het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en toepassingen) en de annex I (Algemene bepalingen over de evaluatie van stoffen en de voorbereiding van 'chemical safety reports') en annex XI (Algemene bepalingen voor 'downstream users' om stoffen te evalueren en 'chemical safety reports' voor te bereiden). In maart dient de Commissie de herziening van haar Impact Assessment daterend van oktober 2003 te voltooien. De herziening gebeurt in samenwerking met de industrie en concentreert zich op de aanbodzijde, innovatie en de toetredingslanden. Luxemburg kondigt een Workshop aan in mei 2005 waar alle lopende activiteiten (impact assessments, alternatieve voorstellen,...) worden voorgesteld. Op de Raden Milieu en Competitiviteit van maart 2005 wordt een stand van zaken gegeven, op deze van juni 2005 is er eventueel ruimte voor een oriënterend debat.

Een eerste gedachtewisseling heeft reeds plaatsgehad in verschillende Commissies van het Europees Parlement, waarbij de Commissie Leefmilieu het leiderschap opneemt. Het Europees Parlement beëindigt haar eerste lezing echter ten vroegste in september 2005. Het Britse voorzitterschap hoopt tegen eind 2005 een politiek akkoord te bereiken. De aanname van de Verordening REACH is gepland voor half 2007.

IV. INSTITUTIONELE ROL VAN VLAANDEREN TIJDENS HET LUXEMBURGSE VOORZITTERSCHAP

Volgens de nieuwe versie van de Belgische toerbeurtregeling voor de periode 2005-2009, zal Vlaanderen tijdens het eerste semester van 2005 het **woordvoederschap** van de Belgische delegatie bekleden voor de Raadsdelen Onderwijs en Toerisme. De bijeenkomsten van de Raad Onderwijs, Jeugd en Cultuur zijn onder Luxemburgs Voorzitterschap gepland op 21 februari 2005 en op 23 en 24 mei 2005. Voor wat betreft Toerisme voorziet het Voorzitterschap echter geen bijzondere ministeriële activiteiten.

Tijdens het eerste semester van 2005 voorziet de toerbeurtregeling voor Vlaanderen ook het **assessorschap** voor de Raadsdelen Gezondheid en Vervoer. Voor wat betreft Gezondheid zijn er formele Raadsbijeenkomsten gepland op 3 en 4 maart en op 2 en 3 juni 2005, en een informele bijeenkomst op 7, 8 en 9 april 2005. Voor wat betreft Vervoer zijn er formele Raadsbijeenkomsten gepland op 21 april en op 27 en 28 juni 2005.

Tijdens het Luxemburgse Voorzitterschap zullen echter ook twee informele ministeriële bijeenkomsten worden gehouden die buiten het communautaire kader vallen en waarop de reguliere toerbeurtregeling niet van toepassing is. Op 16 en 17 juni 2005 wordt er een informele Raad gehouden van de ministers van ruimtelijke ordening ter opvolging van de informele Raad van Rotterdam onder Nederlands Voorzitterschap, waar de Vlaamse minister de Belgische delegatie leidde. Volgens de nieuwe toerbeurtregeling bekleedt het Waals Gewest hiervoor het woordvoederschap doch het is niet uitgesloten dat andere ministers eveneens door het Voorzitterschap worden uitgenodigd. Op 7 en 8 juni 2005 is er ook een informele bijeenkomst van de ministers bevoegd voor het Openbaar Ambt/Ambtenarenzaken gepland. Hiervoor geldt de toerbeurtregeling niet en in principe zal de federale minister (Dupont) hier

kunnen aantreden als woordvoerder doch gezien de bevoegdheden en belangen van de Gewesten en Gemeenschappen dient hier te worden aangedrongen op voldoende betrokkenheid van Vlaanderen. Precisering over plaats en nadere info van beide bijeenkomsten zullen nog worden medegedeeld.

Er weze echter ook reeds opgemerkt dat tijdens de tweede jaarhelft van 2005, Vlaanderen het woordvoerderschap zal bekleden van de Belgische delegatie voor de Raadsdelen Milieu, Cultuur en Audiovisuele sector en voor Jeugd en Sport, en dat, met het oog op een maximale efficiëntie, de voorbereiding van deze woordvoerderschappen eigenlijk reeds start onder het Luxemburgse Voorzitterschap. Althans voor wat betreft Milieu wordt dan ook nu reeds gewezen op het belang van dit woordvoerderschap ondermeer met het oog op de voorbereiding van een gecoördineerd Europees standpunt voor de VN Top rond de Milleniumdoelstellingen. Ter vervollediging van deze informatie kan ook worden meegegeven dat Vlaanderen tijdens het tweede semester van 2005 het assessorschap zal bekleden voor de raadsdelen Energie en Werkgelegenheid en Sociale Zaken.

V. MAANDELIJKE RAPPORTERING VAN EU-DOSSIERS – JANUARI 2005

1. Actualiteit in een notedop

1.1 EU-Grondwet

- Het Europees Parlement keurde op 12 januari 2005, met 500 stemmen voor, 137 tegen en 40 onthoudingen de resolutie over het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa goed. Volgens de resolutie geeft de Grondwet de burgers meer duidelijkheid over de aard en de doelstellingen van de Unie. Bovendien maakt ze de Unie een stuk efficiënter en democratischer. Ten slotte meent het Parlement dat de Unie dankzij de Grondwet een sterkere rol in de wereld kan spelen. Uit de resolutie werden alle punten van kritiek op de Grondwet geweerd. Gegeven de ratificaties in de lidstaten, wilden de auteurs van de resolutie (Richard Corbett en Iñigo Méndez de Vigo) de tegenstanders van de Grondwet geen munitie geven. De stemming heeft geen enkele juridische betekenis: ze is van louter politiek belang.

1.2 Institutioneel

- De ministers van Buitenlandse Zaken van de EU-lidstaten zijn op 13 december een toerbeurtregeling overeengekomen m.b.t. het voorzitterschap van de Unie voor de periode 2007-2020. Deze toerbeurtregeling is gebaseerd op de principes van de teamvoorzitterschappen zoals zij in de nieuwe EU-Grondwet werden ingeschreven. De lidstaten nemen in groepen van 3 het voorzitterschap waar voor een periode van 18 maanden. Ze kunnen ervoor kiezen om elk 6 maanden het voorzitterschap van de Unie waar te nemen, bijgestaan door de twee andere lidstaten. Een andere optie is dat het werk thematisch wordt verdeeld en een lidstaat het voorzitterschap voor specifieke thema's gedurende 18 maanden waarneemt. België vormt samen met Spanje en Hongarije een team dat het voorzitterschap zal waarnemen van januari 2010 t.e.m. juni 2011. Voor de volledige toerbeurtregeling, zie bijlage 3.

2. Omzetting en toepassing van de Europese regelgeving

2.1 Overzicht

De vergelijking tussen de toestand begin 2004 en de toestand eind 2004 leert dat er gedurende het jaar 2004 een lichte daling is van het aantal inbreukdossiers waardoor het totale aantal inbreukdossiers daalde van 44 (januari 2004) naar 35 (december 2004). Echter heeft de Commissie in belangrijke lopende inbreukdossiers (vooral milieudossiers) verdere stappen gezet zodat het aantal probleem dossiers toeneemt.

Op 12 december 2004 heeft de Commissie in zijn rapport A2/2004 te kennen gegeven in welke inbreukdossiers ze verdere stappen overweegt en welke dossiers als geklasseerd kunnen worden beschouwd.

Op 31 december heeft de Commissie België een lijst met nieuwe inbreukdossiers opgestuurd waarbij Vlaanderen gevat wordt in vier dossiers. (cfr. infra)

Rekening houdend met de geklasseerde dossiers in het rapport van de Commissie en rekening houdend met het schrijven van de Commissie van 31 december 2004 werd Vlaanderen op 7 januari gevat in 35 inbreukdossiers en ontving het 4 vragen om inlichtingen

Stadium in de inbreukprocedure	18/11/04	07/01/05
Ingebrekestellingen (1 ^e administratieve stap)	14	17
Bijkomende ingebrekestellingen	0	0
Met redenen omklede adviezen (2 ^e administratieve stap)	7	7
Bijkomende met redenen omklede adviezen	0	0
Dagvaardingen	4	6
Eerste veroordelingen door het Hof van Justitie	1	1
Vraag om inlichtingen na een eerste veroordeling	1	1
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	1	1
Met redenen omklede adviezen na een eerste veroordeling	2	2
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0
Tweede veroordelingen door het Hof van Justitie	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	30	35

2.2 Overzicht van de dossiers

2.2.1 Het A2/2004-rapport

Het A2/2004-rapport resulteerde in 1 nieuwe dagvaarding, 2 met redenen omklede adviezen, 1 klassering, en in een 4-tal dossiers de beslissing om de Belgische autoriteiten te contacteren.

Het valt op dat de Commissie vooral in milieudossiers verdere stappen onderneemt in de inbreukprocedure waardoor het aantal zware dossiers toeneemt.

In 1 Vlaams inbreukdossier is de Commissie overgegaan tot klassering (dossier 2003/2096: met redenen omkleed emissie-inventarissen en nationale programma's). Het dossier

Luchthaven Deurne waar Vlaanderen van de Commissie een vraag om inlichtingen had ontvangen, wordt ook als afgehandeld beschouwd.

In het dossier handel in broeikasgasemissierechten (2004/006) heeft de Commissie te kennen gegeven dat ze zal overgaan tot een dagvaarding. Momenteel wachten we op de officiële brief van het Hof.

Voor het dossier m.b.t. ozonlaagafbrekende stoffen (2004/2024) en het dossier m.b.t. de Vlaamse zorgverzekering (2002/81) heeft de Commissie beslist om over te gaan tot een met redenen omkleed advies.

In mogelijke nieuwe dossiers wachten we op de inhoud van de officiële brief van de Commissie waardoor het duidelijk zal worden of Vlaanderen hiermee al dan niet geïmplementeerd wordt.

In volgende dossiers heeft de Commissie beslist dat er door haar diensten overleg mag gepleegd worden met België:

- 1995/4435: Natuurgebied Zwartebeek, Leopoldsburg (beslissing voor dagvaarding, maar al drie jaar niet uitgevoerd).
- 1999/2030: Stedelijk afvalwater (vraag om toelichting na arrest).
- 1999/4814: Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409) (ingebrekestelling na arrest).
- 2001/5266: Toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de EG (met redenen omkleed advies).

De betrokken administraties werden hierover geïnformeerd. Het is dan ook belangrijk dat van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt om meer duidelijkheid inzake de verwachtingen van de Commissie te verkrijgen om in deze dossiers tot een snel resultaat te komen.

2.2.2 Nieuwe dossiers (ingebrekestelling)

- 2004/0398: **Milieueffectenbeoordeling voor plannen en programma's** (Richtlijn 2001/42) – Ingebrekestelling dd. 13 december 2004. Ter uitvoering van het decreet van 18 december 2002 houdende invoeging van een titel milieueffecten- en veiligheidsrapportage in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen milieubeleid, dient nog voornamelijk het toepassingsgebied afgebakend te worden; de timing loopt samen met de omzetting van Richtlijn 97/11.
- 2004/0403: **De evaluatie en beheersing van omgevingslawaaï** (Richtlijn 2002/49) – Ingebrekestelling dd. 13 december 2004. Het voorontwerp van besluit houdende wijziging van Vlarem II is afgerond. Het moet nog geagendeerd worden voor de eerste goedkeuring door de Vlaamse Regering.
- 2004/0420: **In de handel brengen van zaaizaad van groenvoedergewassen** (Richtlijn 2004/55) – Ingebrekestelling dd. 13 december 2004. Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende reglementering van de handel in en de keuring van het zaaizaad van groenvoedergewassen werd op 17 december 2004 principieel goedgekeurd.

door de Vlaamse Regering net als het besluit tot omzetting van Richtlijn 2003/111. Ze worden voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

- **2004/0417: In de handel brengen van teeltmateriaal van fruitgewassen** (Richtlijn 2003/111) – Ingebrekestelling dd. 13 december 2004. Op 17 december 2004 werd het voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende het in de handel brengen van teeltmateriaal van fruitgewassen, alsmede van fruitgewassen die voor de fruitteelt worden gebruikt, principieel goedgekeurd en voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

Daarnaast werden we door de federale overheid geïnformeerd over 2 bijkomende dossiers waarbij de Vlaamse overheid ook betrokken is:

- **Laden en lossen van bulkschepen** (Richtlijn 2001/96): De Commissie heeft een dagvaarding gestuurd wegens niet omzetting. Het ontwerpdecreet voor de omzetting wordt eerstdaags geagendeerd op de Vlaamse Regering. De volgende stap is het verkrijgen van het advies van de Raad van State en de behandeling van het ontwerp in het Vlaams Parlement. Na goedkeuring kan meteen de procedure voor de omzetting van de Richtlijn 2001/96 worden opgestart via uitvoeringsbesluit op grond van het decreet voor de omzetting van richtlijnen. De teksten van het uitvoeringsbesluit liggen klaar, zodat de procedure meteen kan worden opgestart. België heeft een verweerschrift verstuurd op 21 december 2004.
- **Monitoringsrichtlijn (Richtlijn 2002/59)** – Het betreft hier zowel federale als gewestelijke bevoegdheden. Voor wat betreft het federale luik werd de adviesvraag van federaal ontvangen op 14 juli 2004. Er zijn wat problemen opgedoken bij de omzetting en via vergaderingen wordt overleg gepleegd. Voor wat betreft het gewestelijke luik is de omzetting van de Richtlijn gebeurd in het Scheepvaartbegeleidingsdecreet. Het gaat echter nog om een ontwerp dat het volledige traject nog moet doorlopen.

2.2.3 Enkele andere belangrijke dossiers die aandacht vragen:

- **2004/0006: Handel in broeikasgasemissierechten** – Op 28 mei 2004, keurde de Vlaamse Regering het Vlaams toewijzingsplan inzake de verhandelbare emissierechten goed, daarnaast werd ook de wettelijke basis voor het emissierechtenhandelssysteem d.m.v. een besluit goedgekeurd. De definitieve goedkeuring van beiden is voorzien voor februari 2005. De Vlaamse Regering heeft op 1 oktober haar standpunt bepaald in de onderhandelingen met de Europese Commissie over het Vlaams toewijzingsplan inzake de verhandelbare CO₂-emissierechten in de periode 2005-2007. De Europese Commissie heeft de toewijzingsplannen van België finaal goedgekeurd op 22 oktober 2004. De Commissie heeft in zijn A2/2004-rapport te kennen gegeven te zullen overgaan tot dagvaarding (dd. 14 december 2004)
- **2004/2024: Ozonlaagafbrekende stoffen** / nalatig optreden van België tov erkenningsregeling koeltechnici (artikelen 16, lid 5 en 17, lid 1 van de Verordening. 2037/2000) – Een antwoord met stand van zaken werd op 14 juni 2004 ingediend. De ontbrekende besluiten inzake opleidingsvereisten voor koeltechnici werden reeds principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 14 mei 2004. De Commissie heeft op 14 december ll. beslist om over te gaan tot een met redenen omkleed advies.
- **2002/2181: Vlaamse zorgverzekering** – Op basis van de afspraken met de Commissie werd enerzijds overeengekomen om het decreet zorgverzekering aan te passen en

anderzijds rekening te houden met de EU-regelgeving bij de toepassing ervan inzake de Vlaamse zorgverzekering. De praktische regels inzake de toepassing van de EU-regelgeving zullen worden bekrachtigd in ministeriële omzendbrieven. Het decreet zorgverzekering werd reeds gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004, inzonderheid wat betreft het personele toepassingsgebied en de verblijfsvoorwaarde om tenlastenemingen te kunnen genieten. Tijdens een informeel overleg met het Directoraat-Generaal Werkgelegenheid en Sociale Zaken van de Europese Commissie op 1 oktober 2004 werd de wijziging van decreet, alsook een eerste ontwerp van omzendbrief m.b.t. de uitgaande grensarbeiders besproken. N.a.v. dit overleg werd afgesproken dat het decreet verder dient te worden aangepast, inzonderheid artikel 5, 3°, (verblijfsvoorwaarde) en artikel 5, 2de lid, (regularisatiemogelijkheid ~ gelijkgeschakeling van verzekeringstijdvakken). Daarnaast werd gesteld dat het ontwerp van omzendbrief, mits een kleine aanpassing, in overeenstemming is met de bepalingen van de Europese Verordening 1408/71. Echter heeft de Commissie op 18 december beslist om over te gaan tot een met redenen omkleed advies.

2.2.4 Interne Marktrichtlijnen

De Europese Commissie zal in de loop van januari het klassement van de lidstaten openbaar maken betreffende de stand van zaken inzake de omzetting van richtlijnen in het nationaal recht.

In de ‘zero-tolerance’ categorie moet België momenteel vijf richtlijnen omzetten. Vlaanderen werd in deze laatste categorie voor één richtlijn geïsoleerd die nog niet volledig was omgezet nl. Richtlijn 97/11 betreffende de Milieu-effectrapportage (de zgn. ‘MER-Richtlijn’). De Vlaamse Regering heeft op 10 december 2004 het voorontwerp van besluit definitief goedgekeurd. Momenteel is de vertaling en de publicatie aan de orde. Hierdoor kan Vlaanderen de zero-tolerance norm halen.

3. Raadsbijeenkomsten

3.1 Kalender

Datum	Soort Raad (Raads categorie Samenwerkingsakkoord)	Verantwoordelijke Deelstaat i.k.v. de Toerbeurt-regeling	Bevoegde Ministers
24/01/05	Landbouw (VI) [en Visserij (V)]	VLG/WG	Landbouw: Sabine Laruelle, Yves Leterme , Benoit Lutgen Visserij: Yves Leterme
21/02/05	Onderwijs, Jeugd en Cultuur (IV)	Onderwijs: VLG Jeugd: DG Cultuur: FG	Onderwijs: Frank Vandenbroucke Jeugd: Isabelle Weykmans Cultuur: Fadila Laanan
28/02/05	Landbouw (VI) en Visserij (V)	VLG/WG	Landbouw: Sabine Laruelle, Yves Leterme , Benoit Lutgen Visserij: Yves Leterme

3.2 *Actuele dossiers*

3.2.1 *Landbouw en Visserij*

3.2.1.1 Suikerhervorming

Tijdens de Landbouw Raad van november is er een tweede oriënterend debat gehouden over de mededeling van de Commissie betreffende de hervorming van de suikersector. Er zou pas een voorstel op tafel komen nadat de uitspraak van het WTO-panel gekend is (maart-april 2005). Dit betekent dat een officieel voorstel niet voor mei-juni 2005 verwacht wordt. De Commissie beoogt een politiek akkoord te bekomen vóór de onderhandelingen in de WTO in Hong Kong van start gaan (december 2005).

Verder is er vanuit België een gemeenschappelijk intergewestelijk standpunt overgemaakt aan de nieuwe Commissaris voor Landbouw Fischer Boel en haar kabinet. Er heeft op 14 december 2004 een onderhoud plaatsgevonden tussen België en de heer Borchardt van het kabinet van Fischer Boel teneinde het Belgisch gemeenschappelijk standpunt over suiker nog eens toe te lichten. Vooral het EBA-luik (Everything But Arms) is daarbij speciaal aan bod gekomen. België gaat er immers van uit dat de modaliteiten van dit akkoord met de MOL-landen opnieuw zouden moeten onderhandeld kunnen worden teneinde in de toekomst het suikeraanbod zowel intern als extern te kunnen beheersen. Volgens interne informatie van het Luxemburgs voorzitterschap, zal Commissaris voor Ontwikkelingssamenwerking Michel uitgenodigd worden op de volgende Raad Landbouw om over deze problematiek te spreken.

3.2.2 *Milieu*

3.2.2.1 Raad Milieu van 20/12/04: debriefing

De belangrijkste verwezenlijkingen van de laatste Raad onder Nederlands voorzitterschap zijn ongetwijfeld de politieke akkoorden over de Verordening over de toepassing van het Verdrag van Aarhus op de EU instellingen (aangevuld met de Raadsbeslissing tot ratificatie van het Verdrag van Aarhus door de EG), en over de Richtlijn betreffende batterijen.

Aandachtstrekker was eveneens het oriënterend debat over REACH over drie vraagstukken: de conclusies van de Workshop over Impact Assessment van REACH, de verdere opties met betrekking tot prioriteitsetting en de problematiek van chemische stoffen in afgewerkte producten.

Het Nederlandse voorzitterschap gaf er eerder de voorkeur aan om helemaal geen Raadsconclusies over herziening van de Lissabon Strategie (met een sterke focus op eco-efficiënte innovatie uit het Kok rapport) aan te nemen, dan toe te geven aan een blok van lidstaten die bredere conclusies wensten. Anderzijds zette het voorzitterschap wel letterlijk het licht op groen voor het partnerschap ter promotie van eco-efficiënte innovatie.

De Raadsconclusies betreffende klimaatsverandering werden aangenomen, zij het na aanpassing in de zin dat enerzijds de nadruk meer kwam te liggen op wetenschappelijke inzichten betreffende noodzakelijke emissiereducties en minder op beleidskeuzen daaromtrent en dat anderzijds kwantitatieve bepalingen betreffende verdeling van de emissiereducties tussen industriële landen en ontwikkelingslanden werden vervangen door kwalitatieve indicaties.

3.2.2.2 Voorbereiding van de Lentetop: herziening van de Lissabon strategie

De jaarlijkse insteek door de Raad Leefmilieu in de Lentetop wordt voor het Luxemburgse voorzitterschap een belangrijk punt op de agenda van de Raad Leefmilieu van 10 maart 2005. Een

oriënterend debat en Raadsconclusies over de herziening van de Lissabonstrategie staan op de agenda. De voorbereiding van de Raadsconclusies concentreert zich rond eco-efficiënte technologie waarbij innovatie en investeringen in milieuvriendelijke technologie wordt gekoppeld aan economische vooruitgang en winst voor het milieu. De Raadsconclusies zullen ook oproepen om economische groei en sociale vooruitgang los te koppelen van ecologische schade en zo de leefmilieupijler van de Lissabonstrategie op hetzelfde niveau te brengen als de twee andere pijlers.

3.2.2.3 Voorbereiding van de Lentetop: overweging van een middellange en lange termijnstrategie in de strijd tegen klimaatverandering inclusief doelstellingen

Ook onder Luxemburgs voorzitterschap staat klimaat hoog op de agenda. Nu het Kyoto Protocol in werking is getreden op 16 januari 2005 dient de EU positie in te nemen over de onderhandelingen omtrent de post-Kyoto periode na 2012. De Lentetop van 22-23 april 2005 overweegt een middellange en lange termijn klimaatstrategie inclusief emissiereductie doelstellingen. De Raad Milieu van 10 maart 2005 dient raadsconclusies aan te nemen waarin een concreet voorstel van strategie wordt voorgelegd aan de Lentetop, opdat deze aan de hand van de kosten-baten analyse van de Commissie een beslissing kan nemen.

3.2.3 *Onderwijs, Jeugd en Cultuur*

3.2.3.1 Raad Onderwijs, Jeugd & Cultuur (21/02/04)

Op de Raad staan geen onderwerpen m.b.t. cultuur. Voor onderwijs staat de bijdrage van de ministers m.b.t. de tussentijdse evaluatie van Lissabon geagendeerd. Voor jeugd staat de bijdrage aan de Europese Raad m.b.t. het Europees pact voor de jongeren op de agenda.

Op de Europese Raad van 4-5 november deden de staatshoofden en regeringsleiders van Frankrijk, Duitsland, Spanje en Zweden een voorstel voor de ontwikkeling van een "Europees pact voor de Jeugd". Zij stellen dat in een verouderende maatschappij er nood is aan de ontwikkeling van solidariteit tussen de generaties. In een moderne maatschappij vormen de jongeren immers een kwetsbare groep en is het nodig om via opleiding en onderwijs te zorgen dat zij de uitdagingen waarvoor zij staan, aankunnen.

De Raad van 21/02 zal m.b.t. dit jongerenpact een bijdrage goedkeuren die dient voorgelegd te worden aan de Europese Raad van maart.

3.2.4 *Transport en Mobiliteit*

3.2.4.1 Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 1999/62/EG betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen.

Dit is de zogenaamde "Eurovignetrichtlijn". Pogingen van het Nederlandse Voorzitterschap om tot een politiek akkoord te komen faalden. De standpunten van de lidstaten liggen nog steeds te ver uit elkaar.

Een eerste Raadwerkgroep onder het Luxemburgs Voorzitterschap kwam bijeen op 12/01/05 met als doel een politiek akkoord te bereiken op de Raad van Transportministers van 21 april 2005.

De Eurovignetrichtlijn heeft als doel de bestaande nationale systemen voor gebruiksrechten en tolheffingen te harmoniseren op basis van gemeenschappelijke principes. Het toepassingsgebied

betreft de TEN-T en parallelle wegen. Het voornaamste struikelblok blijft de allocatie van de opbrengsten uit de heffingen en tol: moeten deze opnieuw in het wegverkeer geïnvesteerd worden of krijgen de Lidstaten meer vrijheid? Voor Vlaanderen is het ook van belang dat de stedelijke gebieden, naast de bergachtige gebieden, als zones worden opgenomen waar een extra heffing boven op de normale heffing kan worden ingesteld. Op 10 januari ll. vond een IKW ter zake plaats. Rond bepaalde elementen (bvb. de problematiek van de 'earmarking') kon evenwel geen overeenstemming bereikt worden, zodat verder overleg tussen de kabinetten Van Brempt, Peeters en Van Mechelen geboden is.

3.2.5 Werkgelegenheid en Sociaal Beleid

3.2.5.1 Groenboek Economische migratie

Op 11/01/05 keurde de Europese Commissie haar Groenboek betreffende Economische migratie goed. Hiermee start de Europese Commissie een publiek debat over de ontwikkeling van een allesomvattende EU-strategie m.b.t. migratie voor economische redenen. De Commissie zal aan de hand van de resultaten van dit debat een beleidsplan voor legale migratie opstellen voor eind 2005.

3.2.5.2 Sociale diensten van algemeen belang

In het voorjaar van 2005 zal de Commissie een mededeling publiceren betreffende de Sociale Diensten van Algemeen Belang. De Raad Sociale Zaken, Werkgelegenheid, Volksgezondheid en Consumentzaken van 14/10/04 hield hierover reeds een gedachtewisseling. De Commissie stelde een vragenlijst betreffende deze problematiek op. Over de tekst van een Belgische antwoord op deze vragenlijst werd na verschillende, moeizame vergaderingen overeenstemming bereikt op 11/1/05.

3.2.5.3 PROGRESS

De besprekingen rond het voorstel voor beslissing van het Europees Parlement en de Raad m.b.t. de instelling van een Gemeenschapsprogramma voor Werkgelegenheid en Sociale Solidariteit zijn van start gegaan. Het gaat om een geïntegreerd programma dat vier specifieke communautaire actieprogramma's omvat die op dit ogenblik de uitvoering van de agenda voor het sociale beleid ondersteunen, alsmede een aantal begrotingsonderdelen in verband met de arbeidsomstandigheden. Voor de hele looptijd van het programma (2007-2013) wordt een budget van 628,8 miljoen euro voorgesteld.

De Vlaamse Regering wordt verzocht kennis te nemen van deze mededeling met het oog op een actieve opvolging van de voor Vlaanderen belangrijke, Europese dossiers.

Brussel,

Geert Bourgeois
Vlaams Minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,